

РЕШЕНИЕ

№ 190

гр. Ямбол, 10.10.2022 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

ОКРЪЖЕН СЪД – ЯМБОЛ, I ВЪЗЗИВЕН СЪСТАВ, в публично заседание на четвърти октомври през две хиляди двадесет и втора година в следния състав:

Председател: Росица Ст. Стоева

Членове: Калина Г. Пейчева
Анита Хр. Велева

при участието на секретаря Пенка Г. Узунова
като разгледа докладваното от Анита Хр. Велева Въззивно гражданско дело
№ 20222300500251 по описа за 2022 година

Образувано е по въззивна жалба от Л. Д. Й. ЕГН***** гр.***** , Р. Д. Й. , ЕГН ***** , гр. Ямбол, и двете със знанието и съгласието на своята майка Р.М.И. ЕГН ***** от гр.***** , както и от Б. Р. Я. ЕГН***** от гр. ***** , депозирана от адв. С. Ч. от САК срещу Решение № 260017/23.02.2022 г., постановено по гр. д. № 230/2021 г. по описа на Районен съд - Ямбол. С посоченото решение са отхвърлени изцяло предявените от въззивниците искове по чл.226, ал.1 КЗ (отм.) и чл.86, ал.1 ЗЗД срещу ЗАД "Армеец" АД, ЕИК121076907 за заплащане на всяка от тях на сумата от 25 000 лв., представляваща обезщетение за причинените им неимуществени вреди, изразяващи се в претърпените болки и страдания, вследствие смъртта на техния дядо М.Я.И., настъпила в резултат на ПТП от ***** г., виновно причинена от застрахования водач по задължителна застраховка "ГО" при въззиваемото дружество, ведно със законната лихва, считано от ***** г. до окончателното им изплащане. С посоченото решение въззивниците са осъдени да заплатят на ЗАД "Армеец" АД направените по делото разноси в размер общо на 687, 50 лв.

По почин на съда е иницирано производство по реда на чл.247, ал.1 ГПК за отстраняване на допусната очевидна фактическа грешка в диспозитива и мотивите на Решение №260017/23.02.2022 г., постановено по гр.д.№230/2021 г. по описа на ЯРС досежно означението на родствена връзка между въззивниците и починалия М.Я.И. при ПТП на ***** г., по вина на застрахования по задължителна застраховка "ГО" при въззиваемото дружество водач. В диспозитива на атакуваното решение в разрез с възприетото в мотивите, неправилно е било посочено, че починалият М.Я.И. е брат на

въззивниците, вместо техен дядо. Констатираната очевидна фактическа грешка е отстранена от първоинстанционният съд с Решение №260030/27.05.2022 г., постановено по гр.д. №230/2021г. по описа на РС-Ямбол. В срока по чл.247, ал.4 вр.чл.259, ал.1 ГПК не е постъпила въззивна жалба на страните срещу цитираното решение за отстраняване на очевидна фактическа грешка.

Изложени са съображения в жалбата, окачествяващи оспореното решение като неправилно и необосновано, постановено при нарушение материалния закон, процесуалните правила. Излагат се аргументи за неправилност на правната оценка на първоинстанционният съд относно непроведено установяване по делото на претърпени морални болки и страдания от въззивниците, надхвърлящи по интензитет и времетраене нормално присъщите на тази родствена връзка. Отправя се упрек, че неправилно първоинстанционният съд е възприел за необосновано в достатъчна степен основанията за изключение от разрешението, залегнали в ПП№4/1961 на ВС и ПП 5/1969 г. на ВС, в съответствие с което в случай на смърт право на обезщетение имат най-близките на починалия. Акцентираща се върху резонансността на становището, че при настъпване на застрахователното събитие преди приемане на ТР №1/21.06.2018 г. ВКС, по т.д.№1/2016 г. на ОНГТК, постановките на същото, уреждащи разширен кръг на субектите с материалноправна легитимация да претендират обезщетение за неимуществени вреди от смъртта на техния родственик, следва да бъдат приложени и съобразени и по настоящото дело. Излагат се самостоятелно доказателствено-интерпретативни доводи в полза на твърдението за съществуващата трайна и особено силна привързаност и изключителност на емоционалната връзка на въззивниците с починалия им дядо, както и относно настъпилите тежки психо-емоционални последици, понесени в нематериалната им сфера вследствие на неговата смърт, които по интензитет и продължителност са съпоставими с моралните страдания при загуба на най-близките. Настоява се въззивният съд да ревизира решаващите изводи на първата инстанция и да приеме, че е налице изключението за присъждане на обезщетение от разширения семеен кръг предвид фактическата теза, че всяка от ищите търпи болки и страдания. Излагат се тезисни съображения относно критериите за определяне на обезщетение по справедливост по чл.52 ЗЗД, които предвид доказаността на основанията на исковете следва да се приложат чрез определяне на обезщетение, представляващо еквивалент на болките и страданията, на трайните поражения върху физическата цялост и психично здраве на пострадалото лице. Изразява се становище, че съизмеримо със степента и интензитета на претърпените болки и страдания от ищите е обезщетение в размер на по 5000 лв. в полза на всяка от тях. Отправя се искане за отмяна на атакуваното решение и уважаване на предявените искове изцяло, като съдът присъди и лихва за забава върху обезщетенията по чл.86, ал.1 ЗЗД, считано от деня на увреждането до окончателното изплащане на обезщетенията. Настоява се за присъждане на съдебно-деловодни разноски пред двете съдебни инстанции, съпътствано с възражение за прекомерност на претендираното от ответната страна адвокатско или юрисконсултско възнаграждение.

В срока по чл.263, ал.1 ГПК е постъпил писмен отговор от въззиваемата страна

"ЗАД АРМЕЕЦ" АД, ЕИК 121076907, със седалище и адрес на управление: гр.София, ул. "Стефан Караджа" №2 чрез процесуалния представител -юрк. В. К., в който се заема становище за неоснователност на въззивната жалба, подкрепено с оценка за законосъобразност и обоснованост на атакуваното първоинстанционно решение. Поддържа се като безспорно, че процесният инцидент е настъпил преди приемане на ТР№1/21.06.2018г. ОСНГТК на ВКС, с което се разширява кръгът на правоимащите субекти да претендират обезщетение и се обявяват за изгубили досега действащите постановки. Развиват се съображения, отразяващи аналитичните съждения относно момента, в който произвежда действие всеки нов тълкувателен акт, ориентирани към меродавността на тезата, че новото ТР се прилага по дела, образувани след приемането му или по висящи към датата на приемането му производства. В контекста на тази аргументация се очертава крайното становище, че ищите не са активно материалноправно легитимирани да предявят искове за обезщетение от смъртта на техния дядо. Отражена е и позиция за неизпълнимост в случая на кумулативния критерий, заложен в новото ТР№1/21.06.2018г. ОСНГТК на ВКС , с оглед на който се изисква легитимираното лице извън кръга на стеснително очертаните родственици в ППВС№4/1961 г. и ППВС №5/1969 г., да е създадо изключителна по характера си, трайна и дълбока емоционална връзка с починалия, излизаща извън обхвата на обичайните и нормални семейни отношения и обективно изводима от конкретни житейски обстоятелства. Акцентираща се в случая върху изводите от доказателствения анализ, който разкрива наличието на съществувала традиционна и обичайна връзка в отношенията на въззивниците и починалия, т.к. по делото не се установява, че въззивниците са живели в отделно домакинство. Съгласно резултатите на кредитираната съдебно-психиатрична експертиза е подчертано, че в случая липсват данни, въззивниците да са преживели страдания, надхвърлящи по интензитет и времетраене нормално присъщите за съответната родствена връзка. Посочва се липсата на ангажирани конкретни доказателства, еднозначно и несъмнено свързващи се с претърпяването на морални болки и страдания на въззивниците, надхвърлящи по интензитет и времетраене нормално присъщите за съответната родствена връзка. В евентуалност, при преценка на въззивния съд за основателност на исковите претенции, се настоява размерите на обезщетението да бъдат определени в размер, ненадвишаващ сумата от по 5000 лв. за всяка ищца, съответно намалена след отчитане приноса на пострадалия М.И. към настъпване на вредоносния резултат, чийто измерения са конкретизирани чрез изброени нарушения на правилата за движение по пътищата в кредитираната САТЕ. В заключение се отправя искане въззивният съд да остави въззивната жалба без уважение, както и да присъди на "ЗАД АРМЕЕЦ" АД съдебно-деловодни разноски, в т.ч. възнаграждение за процесуално представителство по **чл.78, ал.8 ГПК.**

Въззивниците не се явяват в о.с.з. и не изпращат представител. В молба вх. № 4429/30.09.2022 г., подадена от адв. К.Г. - пълномощник на въззивниците, в е заявено, че поддържат въззивната жалба и претендират постановяване на решение, с което същата да бъде уважена, като се отмени първоинстанционното решение и се **уважат изцяло**

предявените искове. Формулирана е и претенция за присъждане на разноси, съгласно приложен към молбата списък на разноските по чл. 80 ГПК

Въззиваемата страна ЗАД "Армеец" АД не изпраща законен или процесуален представител.

С Молба вх. № 4338/26.09.2022 г. от ЗАД "Армеец" АД, подадена от юрисконсулт В. К., е изразено становище, че се поддържа отговора на въззивната жалба, ведно с доводи по същество. Претендира се присъждане на юрисконсултско възнаграждение. Направено е възражение за прекомерност на адвокатското възнаграждение на ответната страна и при условия на евентуалност, се оспорва претенция за присъждане на възнаграждение по реда на чл. 38, ал. 2 от ЗА.

След внимателна преценка на събраните по делото доказателства, и обсъждане на конкретиката на съдържимата се в тях информация релевантна за претендираното спорно материално право, ЯОС констатира следната фактическа обстановка:

От представените писмени доказателства, тяхното съотнасяне с еднопосочните позиции на страните с несъмнена установеност по делото е прието, че на ***** г. в резултат на ПТП била причинена смъртта на М.Я.И., за което има представен констативен протокол за ПТП с пострадали лица, съставен от мл. инспектор А., дежурен ПТП при ОД на МВР-Ямбол. Като непротиворечив по делото факт е обособено обстоятелството, че автомобила с рег. №У6465АС, при управлението на който е причинено произшествието към датата на настъпване на събитието е имал сключена валидна задължителна застраховка гражданска отговорност при ЗАД "Армеец" АД, по застрахователна полица №BG /02/117001152317 с период на валидност 02.12.2015 г. -01.12.2016 г. /прекратена на 17.09.2016 г./, т.е. застрахователното събитие е настъпило в обхвата на нейното действие.

Видимо от приобщените писмени доказателствени източници -удостоверение за наследници, и удостоверение за съпруга и родствени връзки въззивниците Л. Д. Й., Р. Д. Й., Б. Р. Я. са внуци на загиналия при ПТП наследодател М.Я.И..Приложен е и препис-извлечение от акт за смърт на М.Я.И., изд. от Община Ямбол.

Видно от Присъда №73 от 25.06.2018г., постановена по НОХД №150/2018г. по описа на ЯОС, влязла в сила на 11.07.2018г., ЯОС е индивидуализирал обективните и субективни параметри на наказателната отговорност на подсъдимия Д.Д.Д., признавайки го за виновен в това, че на ***** г., около 19,30 часа, в гр.*****, на кръстовище, образувано между ул.***** и улицата, водеща към фирма „Сакарела“ ООД, при управление на лек автомобил „Тойота Авенсис“ с рег. № У 6465АС, е нарушил правилата за движение по пътищата визирани в чл.50, ал.1 от ЗДвП и по непредпазливост е причинил смъртта на М.Я.И., ЕГН ***** , настъпила на ***** , поради което и на основание чл. 343, ал.1, буква „в“, вр. чл.342, ал.1, вр. с чл.54 и чл.58а, ал.1 от НК му определил наказателноправна санкция в размер на една година и четири месеца лишаване от свобода, като на осн.чл.66, ал.1 от НК отложил изтърпяването му с изпитателен срок от 4 години, считано от влизане на присъдата в сила и на основание чл.343г от НК лишил подсъдимия Д.Д. от право да управлява МПС за срок от две години.

Повелителната разпоредба на чл. 300 от ГПК, има обвързващо действие, в решаващите изводи на настоящия състав, съгл. което ЯОС следва да признае за установени обстоятелствата във влязлата в сила присъда, че е налице деяние, противоправно и виновно извършено от страна на застрахования при "ЗАД Армеец" АД водач Д.Д., с което той е причинил по непредпазливост

смъртта на М.Я.И., настъпила на *****, в резултат от пътно транспортно произшествие, станало на ***** г., около 19,30 часа, в гр.*****, на кръстовище, образувано между ул.***** и улицата, водеща към фирма „Сакарела“ООД, при управление на лек автомобил „Тойота Авенсис“ с рег. № У 6465АС. В мотивировъчната част на осъдителната присъда е формирано заключение, че осъществилото се на ***** г. ПТП е предизвикано, както от виновното поведение на подсъдимия водач на автомобила, който движейки се по път без предимство, и при действието на знак Б2 е следвало да пропусне движещият се по пътя с предимство велосипедист М.И.. В аналитичната част на присъдата е възприето становище за реализиране на виновно неправомерно поведение в пряка причинно-следствена връзка с вредоносния резултат и от страна на пострадалия М.Я., който е следвало да се движи възможно най-близо до десния край на пътя, като по този начин би избегнал сблъсък с автомобила, който освен това е имал и техническа възможност да спре, ако е задействал спирачната система на велосипеда след второто тръгване на подсъдимия.

В съдържателен план изслушаната по делото авто-техническа експертиза е източник на конкретна и логически последователна информация, доказателствено относима към обективното и пълноценно изясняване механизма на причиняване на процесното ПТП-а именно, че автотранспортното произшествие е причинено на ***** г. около 19:30 ч. в гр.*****, на ул.*****, в близост до бензиностанция "Омакс" по праволинеен пътен участък с незначителен наклон на спускане, по посока на движение на велосипедиста, с две ленти за движение, разделени от прекъсната осова линия, наличен пътен знак Б2, разположен на пресечката вдясно от ул. Преслав, водеща към фирма "Сакарела" ООД.Вещото лице поддържа, че сблъсъкът е настъпил около средата на ул. "Преслав" в платното, водещо към центъра на града, непосредствено срещу заустването към фирма "Сакарела" ООД, като при инициалния контакт велосипедистът се е движил направо, а лекият автомобил е осъществил маневра- завои наляво. Ударът е настъпил на около 14, 4 м след приетата мерна линия и на около 3,9 м в ляво от десния край на ул. "Преслав". Посочва се, че навлизайки в улица "Преслав", автомобила се е поставил като преграда пред движещия се велосипедист. При настъпилния сблъсък за велосипедиста ударът е бил челен, в позицията на предната гума, а за автомобил "Тойота"- страничен отляво, обособен в позицията на ляв праг под задна лява врата. Според експертното становище след удара велосипедът се е завъртял около вертикалната си ос по посока обратна на часовниковата стрелка като дясната част на кормилото е контактувало със задните ляво-странични състави на автомобила, след което е паднал върху асфалтовата настилка около надлъжната пътна маркировка, върху левите си състави. Велосипедистът се е движил в дясното платно за движение, на около 3,9 метра вляво от десния край на пътя със скорост около 15 км/ч, като от инженерно-техническа гледна точка основна причина за настъпване на произшествието е, че водачът на автомобил Тойота е навлязъл в кръстовището без да пропусне движещият се по пътя с предимство велосипедист, ускорявайки автомобила до около 18 км/ч. Водачът на л.а. Тойота не е реагирал за аварийно спиране, което определя, че скоростта на движението преди настъпване на произшествието е равна на скоростта в момента на сблъсък- 18 км/ч. От своя страна велосипедистът не е реагирал на създалата се аварийна ситуация, като е могъл да избегне сблъсъка при осъществяване на някое от условията: да се движи в близост до десния край на ул. "Преслав"; да реагира за аварийно спиране.

По делото е изслушана назначена по искане на въззивниците съдебно-психиатрична експертиза, в

заклучението по която назначеното вещо лице е формулирало изчерпателни отговори, позволяващи пълноценно и обективно изясняване на релевантните обстоятелства в обсега на поставените въпроси: Формирано е становище за преживяна от въззивницата Л. Д. Й. остра стресова реакция, изразима в съС.ие на повишена тревожност, негативна емоционалност, страх от безизходността на случващото се, съпроводени със сърцебиене, изпотяване, зашеметеност, които във времеви аспект са определени като отзвучаващи дни след случилото се и проявими епизодично в слевашите години при спомен за дядото. В съдебно-психиатричното изследване е отречено у тази въззивница да е констатирано душевно разстройство, като напр, посттравматично стресово разстройство и разстройство на адаптацията. Уточнено е, че изброените симптоми са с продължителност на не повече от седмица, и са охарактеризирани като скръб и тъга, типични за погребалните ритуали, след което намаляват по интензивност и съдържание. По отношение на въззивницата Р. Д. Й. експертът е констатирал емоционални преживявания на повишена тревога, силно безпокойство и тъга и скръб по смъртта на дядо й, като съС.ието се отличава с неголяма продължителност, и бърза дезактуализация, което представлява в същността си нормална психологична личностова реакция от загубата на близък човек. По отношение на въззивницата Б. Р. Я. вещото лице е приело, че е била отглеждана при дядо М. и баба М. до 12-13 годишна възраст, и за разлика от сестрите си, отношенията й с дядо й били интензивни близки и сърдечни. Според специализираните съдебно-психиатрични констатации от вестта за катастрофата до смъртта на починалия Б. Я. е изживяла съС.ие на стресова реакция, което постепенно се дезактуализира, и не е обусловило формиране на психично заболяване. По отношение на трите въззивници ищци е формулирано заключение, че са психически здрави от времето на смъртта на техния дядо до настоящия момент, не са търсили специализирана психиатрична помощ и не са употребявали успокоителни медикаменти.

От събраните по делото гласни доказателства при разпита на св. Г.Х., живуща на адрес, в съседство на дома на дядо М.Я., същата очертава фактически данни, съгласувани с поддържаната фактическа теза на въззивниците, според която всички те го посещавали много често, поддържали добри отношения, а след погребението изпитвали мъка, разтревоженост, споделяли, че той им липсва. Акцентира върху по-тежкото емоционално преживяване на Р. Д., към която по думи на свидетелката пострадалият проявявал афинитет.

Свидетелката М.М. при разпита си споделя, че отношенията между въззивниците и техния дядо се основавали на взаимна обич, уважение и грижи, които той полагал за всички тях, като подпомагал материално Р. Й. и Б. Я., но не е правел разделение между внуците. Посочва, че непосредствено след неговата смърт у въззивниците са били провокирани негативни емоционални преживявания, като след събитието те са продължили да споделят в разговори спомените си за него.

След проучване на приложената доказателствена маса, предоставяща легитимна опора на релевантните към спорния предмет фактически отношения, ЯОС формира следните правни изводи:

Въззивната жалба е процесуално допустима като подадена в законовия срок, от правно легитимирани субекти, обусловена от наличието на правен интерес с оглед изхода на спора пред ЯРС и съобразена с изискванията на чл.259 и сл. ГПК. Разгледана по същество

жалбата е неоснователна.

Съгласно процесуалната уредба на чл. 269 от ГПК и в съответствие с разясненията в ТР № 1/09.12.2013г. по т. д. № 1/2013 г., ОСГТК на ВКС, проверката на правилността на атакуваното решение, дължима от въззивния съд, се провежда в границите на формулираните в жалбата оплаквания, а служебна такава въззивната инстанция извършва по отношение на неговата валидност и допустимост в обжалваната част, както и за противоречия с императивните норми на материалния закон.

В изпълнение на тези свои правомощия ЯОС прецени, че атакуваното решение е валидно, допустимо и правилно.

Съобразно лимитирания с исковата молба петитум, предявеният от ищите главен /пряк/ иск е правилно субсумиран под нормативното правило на чл. 226, ал.1 /отм./КЗ, с който се предоставя право на увредения, спрямо който застрахованият е отговорен, да иска обезщетение пряко от застрахователя. Предявени са и акцесорни иски с правна квалификация чл.86 ЗЗД. Предявените субективно съединени частични иски за обезщетение за неимуществени вреди в размер на 5 000 лв. / частична претенция от 25 000 лв./ след допуснатото изменение по реда на чл.214 ГПК ,са увеличени в размер на 25 000 лв. за всяка от ищите.

Съгласно §22 от ПЗР на КЗ, за застрахователните договори, сключени преди влизането в сила на този кодекс, се прилага част четвърта от отменения Кодекс за застраховането, освен ако страните договорят друго след влизането в сила на този кодекс. По делото не са представени опровергаващи по съдържание доказателства за установяване на налична договореност след влизане в сила на действащия КЗ, която да дерогира приложението на част четвърта на КЗ /отм./. Поради това Част четвърта от КЗ (отм.) регламентира договора за застраховка "Гражданска отговорност на автомобилистите" в настоящия случай, както и прекият иск на увредения спрямо който застрахованият е отговорен, да иска обезщетението пряко от застрахователя – [чл. 226, ал. 1 от КЗ](#) (отм.). ЯОС придържайки се към константната практика на касационната инстанция, предметна в [решение № 57 от 25.07.2019 г.](#) по т. д. № 1218/2018 г. на ВКС, ТК, Второ отделение, в [определение № 291 от 07.05.2020 г.](#) по т. д. № 2108/2019 г. на ВКС, ТК, Второ отделение, [определение № 234 от 09.04.2020 г.](#) по т. д. № 1726/2019 г. на ВКС, ТК, Първо отделение и мн. др. възприемаща, че преките осъдителни иски са процесуално допустими, т.к. застрахователният договор с деликвента е сключен преди 01.01.2016 г. при действието на [КЗ](#) (отм.), респ. правната квалификация на иска по чл.226, ал.1 /отм./КЗ се основава на вложената в разпоредбата изчерпателна нормативна регулация, неподвижна като условие за допустимост на иска провеждане на предварителна процедура по предявяване на писмена претенция пред застрахователя съгл.новелата на чл.498, ал.3 КЗ.

По прекия иск с правно основание чл.226, ал.1 /отм./ КЗ, имащ за предмет обезщетяване на претърпените неимуществени вреди, ЯРС е съблюдавал процесуалните изисквания на чл.154 ГПК за разпределяне на доказателствената тежест, в съотв. с което е указал на ищите да установят наличие на валидно застрахователно правоотношение към датата на увреждането

и поведение на застрахования, което осъществява деликтния състав по чл.45, ал.1 ЗЗД-противоправно деяние – действие и/или бездействие; вида и размера на претърпените вреди; причинно-следствена връзка между деянието и вредите и вина, която се презумира.

При интерпретация на доказателствените източници и позициите на страните първостепенният съд е отделил като безспорни следните обстоятелства:

Към датата на настъпване на произшествието на ***** г. виновният водач Д.Д. е имал валидна застраховка "Гражданска отговорност" на автомобилистите, сключена за периода от 02.12.2015 г. до 17.09.2016 г. – л. 9 от първонистанционното производство.

При това положение приложим за разрешаване на правния спор е Кодексът на застраховането, който е бил в сила до 31.12.2015 г.

В случая, лекия автомобил "Тойота Авенсис" с рег.№У6465АС, управляван от собственика Д.Д. е имал валидна застраховка "Гражданска отговорност" на автомобилистите в деня на настъпване на ПТП, по силата на която въззиваемото дружество - застраховател е задължено да покрие в границите на определената в договора застрахователна сума отговорността на застрахования, за причинените от него на трети лица имуществени и неимуществени вреди.

Съобразно императивното предписание на чл.300 НПК настоящата инстанция, разглеждаща гражданските последици от автопроизшествието, е обвързана да съобрази правоустановяващото действие на влязлата в сила осъдителна Присъда №73/25.06.2018 г., финализираща наказателното производство по отношение на Д.Д.Д. ЕГН *****, по въпросите, дали е извършено деяние, неговата противоправност и виновността на дееца.

Влезлият в сила съдебен акт на наказателния съд и събраните по делото доказателства /кредитираната АТЕ/ предоставят достатъчна по своя обем обосновка на извода на настоящия състав, че водачът на л.а. " Тойота Авенсис" с рег.№У6465АС с поведението си е осъществил деликтния състав по чл.45 от ЗЗД, нарушавайки правилата за движение по пътищата, визирани в чл.50, ал.1 ЗДВП,като е навлязъл в кръстовище, без да пропусне движещият се по пътя с предимство велосипедист, в резултат на което по непредпазливост е причинил смъртта на М.Я.И.. Страните не спорят за настъпилото застрахователно събитие-ПТП на ***** г. в гр.*****, на ул.*****, и за причинно свързаната смърт на М.Я.И. с неправомерното каузално поведение на водача на застрахования при въззиваемото дружество автомобил. В синхрон с обосноващите фактически констатации в осъдителната присъда и в назначената по делото автотехническа експертиза се извежда устойчивят и непротиворечив извод,че велосипедистът М.Я.И. от своя страна се е движил в дясното платно за движение, на около 3,9 метра вляво от десния край на пътя със скорост около 15 км/ч, като е могъл да избегне сблъсъка при осъществяване на някое от условията: да се движи в близост до десния край на ул. "Преслав"; да реагира за аварийно спиране.

Прегледът на заявените оплаквания във въззивната жалба лимитира предмета на въззивното производство, като пределите на спора очертават несъгласие с правнооценъчните изводи за неоснователност и недоказаност на исковите претенции за неимуществени вреди. Приведени са противостоящи на съдебната аргументация съображения, ориентирани да

опровергават извода за неприложимост на ТР №1/21.06.2018 Г. по т.д.№1/2016 г.на ОСНГТК към процесните правоотношения, обосновани в приведена казуална практика на ВКС.

По отношение на въпроса за активната материалноправна легитимация на въззивниците да получат обезщетение за неимуществени вреди от причинената смърт на техния дядо, ЯОС намира следното: Действително, първоинстанционният съд е възприел изначално валидността в дадения случай на разясненията, дадени в в ТР № 1/2018 г. на ОСНГТК на ВКС по т. д. 1/2016 г.В този смисъл е подложил на коментар въпроса за наличие на корелация,изводима от доказателствените материали с прокламираните в ТР изходни критерии за трайна и дълбока емоционална връзка с починалия и настъпили сериозни по интензитет и времева трайност вреди, надхвърлящи обичайните за съответната родствена връзка.В решение № 170 от 17.09.2018 г., по гр. д. № 2382/2017 г. на IV г. о. на ВКС, е указано, че доколкото законът не е предвидил начален момент на действие на Тълкувателните решения, постановените по реда на [чл. 124 от действащия Закон за съдебната власт](#), придобивата задължителност за съдилищата от момента, в който са постановени и обявени по предвидения за това ред в качеството им актове, с които се извършва общо тълкуване на конкретна правна норма, по повод прилагането на която е възникнала противоречива или неправилна съдебна практика.

В Определение № 291 от 7.05.2020 г. на ВКС по т. д. № 2108/2019 г., II т. о., ТК детайлно е проследена, анализирана и изяснена правно-нормативната логика в цит. казуално решение на ВКС, като еднозначно е възприето, че "установеното с новото Тълкувателно решение тълкуване на правната норма ще може да бъде прилагано от съответните органи, за които то е задължително, по случаите, които са от тяхната компетентност, когато въпросът е отнесен до разрешаване от тях, след приемане на новото ТР или по такива, които са били заварени към този момент, но с действие занапред." В коментирания контекст е заявено, че това правно становище хармонира и_ по необходимост се допълва със задължителните постановки в [ТР № 7 от 31.07.2017 г.](#), по т. д. № 7/2014 г. на ОСГТК на ВКС. Или обобщено казано с Определение № 291 от 7.05.2020 г. на ВКС по т. д. № 2108/2019 г., II т. о., ТК се утвърждава разбиране за относимостта на [ТР № 1/21.06.2018 г.](#) на ОСНГТК на ВКС към правоотношения, възникнали преди приемането му – при действието на [ППВС № 2/30.09.1984 г.](#), но спора по който е отнесен за решаване след неговото приемане. ЯОС изцяло се придържа към цитираната съдебна практика, доколкото настоящето дело, е станало висящо след момента на приемане на [ТР № 1/21.06.2018 г.](#), по т. д. № 1/2016 г. на ОСНГТК на ВКС, и съдът, разглеждащ по същество възникналия правен спор е длъжен да съобрази дадените задължителни постановки относно кръга на лицата имащи право на обезщетение за неимуществени вреди от смъртта на техния близък. В ТР № 1/2018 г. на ОСНГТК на ВКС по т. д. 1/2016 г. се постановява, че: "От гледна точка на чл.52 от ЗЗД обаче е справедливо и други лица, извън най-близкия семеен и родствен кръг, да могат да получат обезщетение за неимуществени вреди, ако са създали с починалия поС.на, трайна и дълбока емоционална връзка, заради съдържанието на която търпят морални болки и страдания от смъртта му, сравними по интензитет и продължителност с болките и страданията на най-близките. Отричането на правото на обезщетение при реално проявени и доказани неимуществени вреди от загубата на близък човек противоречи на принципа за справедливост по чл.52 ЗЗД и на гарантираното с чл.6, ал.2 от Конституцията на Република България и с чл.20 и чл.47 от Хартата за основните права в Европейския съюз равенство на всеки пред закона. Възможността за обезщетяване на други лица, извън изброените в Постановление 4/61г. и Постановление 5/69г., следва да се допусне като изключение - само за случаите, когато житейски обстоятелства и ситуации са станали причина между починалия и лицето да се породи особена близост, оправдаваща получаването на обезщетение за действително претърпени неимуществени вреди (наред с най-близките на починалия или вместо тях - ако те не докажат, че са претърпели вреди от неговата смърт).

Особено близка привързаност може да съществува между починалия и негови братя и сестри, баби/дядовци и внуци. В традиционните за българското общество семейни отношения братята и сестрите, съответно бабите/дядовците и внуците, са част от най-близкия родствен и семеен кръг. Връзките помежду им се характеризират с взаимна обич, морална подкрепа, духовна и емоционална близост. Когато поради конкретни житейски обстоятелства привързаността е станала толкова силна, че смъртта на единия от родствениците е причинила на другия морални болки и страдания, надхвърлящи по интензитет и времетраене нормално присъщите за съответната родствена връзка, справедливо е да се признае право на обезщетение за неимуществени вреди и на преживелия родственик. В тези случаи за получаването на обезщетение няма да е достатъчна само формалната връзка на родство, а ще е необходимо вследствие смъртта на близкия човек преживелият родственик да е понесъл морални болки и страдания, които в достатъчна степен обосновават основание да се направи изключение от разрешението, залегнало в Постановление 4/61г. и Постановление 5/69г. на Пленума на ВС - че в случай на смърт право на обезщетение имат само най-близките на починалия." С Тълкувателно решение № 1/21.06.2018 г. по тълкувателно дело № 1/2016 г. на ОСНГТК на ВКС е преосмислен използваният от Пленума на ВС ограничителен подход при определяне кръга на лицата с право на обезщетение като несъответен на съвременните изисквания за справедливост. Позовавайки се на задължителните за съдилищата постановки в [ТР № 1/21.06.2018 г.](#), по т. д. № 1/2016 г. на ОСНГТК на ВКС относно кръга на лицата, имащи право на обезщетение за неимуществени вреди от смъртта на техен близък - разширен спрямо посочения в [ППВС № 4/61 г.](#) и в [ППВС № 5/69 г.](#), ЯОС счита, че ищеците въззивници, като внуци на загиналия при процесния пътен инцидент М.И., са активно материалноправно легитимирани по предявените преки иски, но само при наличие на доказана особено близка и трайна връзка приживе с последния..

В случая правопораждащия фактически състав на чл.226, ал.1 /отм./КЗ вр.чл.45 ЗЗД, предполагащ ангажиране пряката отговорност на ответното застрахователно дружество за обезщетение на понесените от ищите Л. Д. Й. и Р. Д. Й. и Б. Р. Я. болки и страдания от смъртта на дядо им, настъпила в резултат на виновно предизвикано на ***** г. пътно - транспортно произшествие от деликвентна водач на застрахования л. а. Д.Д., чиято гражданска отговорност, е застрахована в ЗАД "Армеец" АД, остава недоказан, както правилно е възприел районният съд. В случая трите въззивници и по убеждение на настоящия състав не са провели изискуемото се по интензитет пълно и главно доказване за възникнала между тях и починалия трайна и дълбока емоционална връзка и за настъпили в резултат на неговата смърт сериозни усложнения в емоционално-психичната им сфера - интензивни и продължителни морални болки и страдания. Икономично формулираното възражение за неправилно приложение на материалния закон, свеждащо се в контрааргументи за изключителност на характера на връзката и емоционалната привързаност на ищите с починалия от деликта, черпеши аргументация от свидетелските показания, на практика произволно окрупнява тяхното съдържание. Не съответства на данните в гласните източници, че и трите ищи дълги години съжителствали съвместно в едно домакинство с дядо им. Това възражение съставлява несполучлив опит за използване на несъответна на обективната реалност /неустановима от доказателствения материал/ фактическа основа.

Съобразно задължителните разяснения в [ТР № 1/21.06.2018 г.](#) на ОСНГТК на ВКС в

разглежданата хипотеза стои условието доказателствените усилия на ищите да преодолеят успешно презумираните, ноторни за формалната връзка на родство между починалия и негови внуци, духовна близост, взаимна топлина и уважение, традиционни за българското общество. ЯОС възприема изводите на първата инстанция, че ищите Л. и Р.Й. и Б. Я. не са провели доказване на изискуемия логически минимум, съгл. утвърдените единни критерии за особено силна емоционална и духовна близост, за интензивност и честота на изградените отношения с пострадалия приживе, предпоставени от съС.ието на конкретни житейски обстоятелства, чието отнемане при смъртта на родственика им, да е от естество да провокира морални болки и страдания от категорията на изключителните по интензитет и времетраене.

В случая доказателствено не е елиминирана диференцираната в постановките [ТР № 1/21.06.2018 г.](#) на ОСНГТК на ВКС концепция за обичайната, традиционна връзка на ищите с починалия, предвид прочита на констатациите в СПЕ, конкретизиращи симптоми у Р. и Л.Й. с продължителност на не повече от седмица, охарактеризирани като скръб и тъга, типични за погребалните ритуали, и представляващи нормална психологична реакция, която търпи бърза деактуализация. Задължителната съдебна практика е съблюдавана от първата инстанция, тъй като въз основа на самостоятелна преценка на ангажираните по делото доказателства, са изведени логически и правно обосновани изводи. В резултат на съотозиението на житейските обстоятелства, а именно, че към момента на смъртта на М.И., ищцата Л. Й. е била на 4 г., а ищцата Р. Й.- на 2 г. може да се заключи, че възрастта на децата не се отличава с психична зрялост, нито интелектуален праг на пълно отразяване и разбиране значението на трагичните събития, както и с емоционално развитие, което да е в сериозен риск от трайно негативно повлияване от загубата на близкия. На следващо място, както от съдържанието на гласните доказателства, така и от заключението в СПЕ не се установява, тези две ищци да са живели съвместно с починалия. Следователно липсва основание да се приеме, че са били изправени пред стресова за децата загуба на член от семейството, или че психологически и емоционално са понесли неизбежна и трайна увреда от липсата на присъствието на починалия, както и икономически вреди. Напротив синтезното обсъждане на заключението по СПЕ, откроява еднозначни и недвусмислени изводи, че негативните емоции на страх и безизходност от случилото се са в спектъра на нормалната психологична реакция на изпитвани тъга и скръб от загубата на техния родственик, които са краткотрайни във времево отношение, и с категоричност не съответстват на симптоми на психично заболяване, напр. посттравматично стресово разстройство и разстройство на адаптацията. При тези съображения не може да се формира становище, че приживе е била създадена такава особена близост и силна привързаност, че внезапната смърт на дядото да е довела до необичайно интензивен шок и морално страдание за Л. Й. и Р. Й., поради което правната теза за недоказаност и неоснователност на исковите претенции е правилна и е получила мотивиран отговор в проверяваното първоинстанционно решение. Същото се отнася и за иска, предявен от Б. Р. Я.. Действително, според заключението по СПЕ, ищцата Б. Я. е живяла в продължение на 10 години в дома на дядо си М.И. и баба си между 2 и 12-13 годишна възраст, които е възприемала като родители в най-

ранна детска възраст според анамнестични данни на самата ищца при прегледа ѝ от в.л. психиатър. В заключението е отбелязано, че за разлика от сестрите ѝ, отношенията на Б. с дядо ѝ били много интензивни, близки и сърдечни. Независимо от очертаното съотношение на житейските обстоятелства, според които в най-ранна детска възраст до 12-та година ищцата Б. Я. е живяла с пострадалия, той се е грижил за нея, осигурявал и е материална опора, не може да се възприеме априори, че лицето, което претендира обезщетение, е доказало първо - съществуването на трайна и дълбока емоционална връзка с починалия и второ, че са налице и предявените във визираната тълкувателна практика кумулативни критерии за емоционална наситеност и относителна непреходност във времеви аспект на преживяните морални болки и страдания. В този см. в заключението е отразено, че след новината за инцидента в психиката на въззивницата са доминирали мъка, тревога, чувство за незащитеност, а в границите на времеви интервал между инцидента до смъртта бележат едно състояние на стресова реакция, което постепенно и в непродължителен период се дезактуализира. Така описаните признаци на емоционално страдание и стресов отговор на преживяното, във връзка със смъртта на дядото, не могат разумно да се свържат с изключителност на емоционалната близост, надхвърляща нормалната за българските бит и традиции духовна и емоционална връзка между такива роднини. Липсата на данни за тежки по своя характер психоемоционални травми, които да обусловят заключение за особено силна по интензивност привързаност към починалия, извън рамките на традиционните и нормално присъщи за родствена връзка, се обосновава ясно в СПЕ. В експертиза се отстоява, че кратковременно доминиращото чувство на мъка, безпокойство, безизходица у ищцата не са рефлектирали съществено върху емоционалното ѝ равновесие и психично здраве. Същата не е била в състояние на психично заболяване или разстройство, не е приемала релаксиращи препарати. Отделно от това, не се събраха и доказателства, които да подпомогнат заключение за липсата на родителско присъствие при отглеждането на Б. Я. в дома на нейния дядо, което да обуслови евентуално компенсиране и привързване към неговия образ като към родител. На второ място, на ЯОС **е служебно известна** формирана съдебна практика на ВКС, обективирана в **Решение** № 60143 от 1.12.2021 г. на ВКС по т. д. № 1796/2020 г., I т. о., ТК, в което при почти идентична фактология по отношение на **друга от внучките на същото починало от деликта лице М.Я.И.** е прието, че внучката му М. Я. не е от кръга лица, материално легитимирани да получат обезщетение за неимуществени вреди от причинена смърт на техен близък и предявеният от нея иск с правно основание чл. 226, ал. 1 КЗ (отм.); е неоснователен.: *„Необоснован с оглед доказателствата по делото е изводът на въззивния съд, че в конкретния случай между ищцата и нейния дядо, починал при процесното ПТП, е съществувала особено силна връзка, по-силна от традиционната за отношенията между баба/дядо и внуци, характеризиращи се с взаимна обич, морална подкрепа, духовна и емоционална близост. За отношенията между ищцата и дядо ѝ са събрани гласни доказателства /свидетелски показания на нейна сестра и на мъжа, с когото живее на съпругески начала от 10 години/, от които се установява, че между М. и починалия М. Я. е имало много добри отношения, тя много го е обичала и е била силно привързана към него. С оглед установените от свидетелите обстоятелства /ищцата,*

заедно с другите ѝ братя и сестри е живеела в [населено място], родителите им са ходили на работа и за всички тях се е грижил дядо им М.; за ищцата дядото се е грижил повече, защото имала здравословни проблеми; че им бил като баща; че майка им починала преди 8-9 години; че от 10 години ищцата живеела на съпругески начала със св. Р. в [населено място], като два-три пъти месечно ходили на гости на дядо ѝ, защото били много близки; св. Р. поискал М. за жена от дядо ѝ/ не може да се направи обоснован извод, че отношенията между ищцата и дядо ѝ са били по-трайни и интензивни от обичайните отношения между баба/дядо и внуци.“ С оглед изложеното разрешение за съдържанието на отношенията при аналогична родствена връзка и преобладаващите сходства с установената фактология по настоящото дело, ЯОС не констатира предпоставки от фактическо и правно естество за произнасяне в разрез с предложените разрешения в ц. каузална практика.

С оглед изложеното, настоящият съдебен състав приема за правилно и законосъобразно решението на ЯРС, че ищите Р. Д. Й., Л. Д. Й. и Б. Р. Я. не са от кръга лица, материално легитимирани да получат обезщетение за неимуществени вреди от причинена смърт на техен близък, поради което и предявените от тях искиви претенции с правно основание [чл. 226, ал. 1 КЗ](#) (отм.); са неоснователни.

Предвид отхвърлените искиве за главница по [чл. 226, ал. 1 КЗ](#) /отм./ на ищите Л. Д. Й., Р. Д. Й., и двете със знанието и съгласието на своята майка Р.М.И., както и отхвърления иск по [чл. 226, ал. 1 КЗ](#) /отм./ на Б. Р. Я., правилно и като функционална последица на този правен резултат с първостепенното решение са отхвърлени като неоснователни и акцесорните искиве по [чл. 86 ЗЗД](#) за законна лихва върху претендираните обезщетения, считано от *****Г. до окончателното им изплащане.

По разноските:

С оглед изхода на спора и на основание [чл. 78, ал. 3](#) и [ал. 8 ГПК ЗАД "Армеец" АД](#) има право на разноски по делото в размер на 100 лв., съставляващи платено юрисконсултско възнаграждение. Формулираното от пълномощника на въззивниците възражение по [чл. 78, ал. 5 от ГПК](#) за прекомерност на юрисконсултското възнаграждение на насрещната страна се прецени за неоснователно. Разпоредбата на [чл. 78, ал. 8 от ГПК](#) предписва, че размерът на юрисконсултското възнаграждение не може да надхвърля максималния размер за съотв. вид дело, определен по реда на [чл. 37 от Закона за правната помощ](#). Според [чл. 25, ал. 1 от Наредбата за заплащането на правната помощ](#), издадена на основание [чл. 37, ал. 1 от ЗПП](#), за защита по дела с определен материален интерес, каквото е и настоящото производство, възнаграждението се определя в лимитирания диапазон от 100 до 300 лв., т.е. претендираното в случая юрисконсултско възнаграждение в размер на 100 лв. за процесуално представителство на ЗАД "Армеец" АД е определено в абсолютния законоустановен минимум и не подлежи на редукция.

Водим от изложеното ЯОС

РЕШИ:

ПОТВЪРЖДАВА Решение №260017/23.02.2022 г., постановено по гр.д.№230/2021 г. по описа на РС-Ямбол, поправено с решение №260030/ 27.05.2022 г., постановено по гр.д. №230/2021 г. по описа на РС-Ямбол.

ОСЪЖДА Л. Д. Й. ЕГН*****, от гр.***** Р. Д. Й., ЕГН ***** от гр.***** и двете със знанието и съгласието на своята майка и законен представител Р.М.И. ЕГН***** със същия адрес и Б. Р. Я., ЕГН ***** от гр.***** да заплатят на ЗАД "Армеец" АД ЕИК121076907, със седалище и адрес на управление гр.София, ул."Стефан Караджа" №2 направените във въззивното производство разноси в размер общо на 100 лв.

Решението подлежи на обжалване в едномесечен срок от връчването му на страните пред ВКС.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____